

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 28/6/ 2018
Αριθμ. Πρωτ.: 496/77800

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από χαλαζόπτωση σε καλλιέργειες της Π.Ε. Τρικάλων»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 6398/31.5.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Γ. Λαμπρούλης** και **Κ. Στεργίου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τη χαλαζόπτωση που σημειώθηκε στις 20 Μαΐου του 2018, σε διάφορες καλλιέργειες (καλλιέργειες σιτηρών, βαμβακίων, καπνών, δενδρώδεις καλλιέργειες κ.λπ.) στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε) Τρικάλων, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν δηλώσεις. Το έργο των εκτιμήσεων είναι σε εξέλιξη. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διενέργεια των εκτιμήσεων, σημειώνεται ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνονται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία δημιουργείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι στις επιδιώξεις του ΕΛ.Γ.Α. είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αξιοπιστία των εκτιμήσεων, σε συνδυασμό με την ταχύτητα διενέργειάς τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό.

Ως εκ τούτου, ο ΕΛ.Γ.Α., για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων, έχει προβεί στη στελέχωση των Υποκαταστημάτων του, συμπεριλαμβανομένου και του Υποκαταστήματος Λάρισας, με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό, έως οκτάμηνης απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (μέσω ΑΣΕΠ).

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και, κατά συνέπεια, και στο ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων που δίδονται από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς, που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Είναι αυτονόητο ότι κάθε στάδιο της προαναφερθείσας διαδικασίας χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, εφόσον είναι εφικτό, ο Οργανισμός καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις μετά από ένα εύλογο χρονικό διάστημα από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ. Ειδικότερα, σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη, οι εκκαθαρίσεις των ζημιών γίνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Όσον αφορά στη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα, επισημαίνεται ότι το Εθνικό Πρόγραμμα Χαλαζικής Προστασίας (ΕΠΧΠ) με Εναέρια Μέσα έχει φορέα εφαρμογής τον ΕΛ.Γ.Α. και εφαρμόζεται στην Κεντρική Μακεδονία, σε τμήματα των Π.Ε. Πέλλας, Ημαθίας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Πιερίας και στην Κεντρική Ελλάδα, σε τμήματα των Π.Ε. Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Φθιώτιδας σε 5.200.000 στρέμματα (επεκτάθηκαν κατά 200.000 στρέμματα από την περίοδο 2004 έως 2013).

Ως εκ τούτου και όσον αφορά στη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα περιοχών της Π.Ε. Τρικάλων, σημειώνεται ότι στις περιοχές όπου υπάρχει κάλυψη, όπως ο πρώην δήμος Καλλιδένδρου, το σύστημα ανταποκρίθηκε επαρκώς στην προστασία των καλλιεργειών από τη χαλαζόπτωση που σημειώθηκε στις 20 Μαΐου του 2018, διενεργώντας μία πιητική επιχείρηση, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΕΜΕ (Κέντρο Μετεωρολογικών Εφαρμογών), το δε υλικό σποράς για την καταπολέμηση του χαλαζιού έγινε κανονικά.

Υπογραμμίζεται ότι, όταν ξεσπάσει καταιγίδα με χαλάζι, το αεροσκάφος βρίσκεται ήδη στον ουρανό και κοντά στην περιοχή που «δονείται». Στη συνέχεια, προσεγγίζει την περιοχή που τροφοδοτεί την καταιγίδα και σε κατάλληλο ύψος αφήνει υλικό σποράς στο νέφος, αυξάνοντας ουσιαστικά τον αριθμό των χαλαζοκόκκων και μειώνοντας ταυτόχρονα το μέγεθός τους. Έτσι, οι χαλαζοκόκκοι, όντας μικρότερου μεγέθους, μέχρι να πέσουν στο έδαφος λιώνουν ή είναι τόσο μικροί, που δεν δημιουργούν μεγάλα προβλήματα στις καλλιέργειες και σε μεγάλη έκταση κατά το πλείστον.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της ενεργητικής προστασίας για την αντιμετώπιση του χαλαζιού στις καλλιέργειες, ο ΕΛ.Γ.Α. επιχορηγεί με μεγάλη επιτυχία προστασίας τα αντιχαλαζικά δίκτυα, με ικανοποιητική απορρόφηση αυτών από τους καλλιεργητές σε διάφορες περιοχές της επικράτειας (Θεσσαλία, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής των Τρικάλων κ.λπ.) για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Όσον αφορά στο Μέτρο 5 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, σημειώνεται ότι την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης μέσω του Μέρους 5 και υπομέτρου 5.1 του ΠΑΑ 2014-2020 δημοσίευσαν από κοινού το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ο ΕΛ.Γ.Α., ο οποίος αποτελεί και τον ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης του προγράμματος. Σύμφωνα με την πρόσκληση, δικαίωμα συμμετοχής έχουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή οι ομάδες παραγωγών, με την προϋπόθεση ότι είναι ενεργοί γεωργοί.

Το καθεστώς εφαρμόζεται για τα συστήματα ενεργητικής προστασίας, τις περιοχές της επικράτειας και τις καλλιέργειες που ορίζονται στις κάτωθι περιπτώσεις:

- α) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από τον παγετό σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες εσπεριδοειδών.
- β) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες μηλοειδών, πυρηνοκάρπων, ακτινιδίων, αμπέλου και ροδιάς. Ειδικά στην περίπτωση των ακτινιδίων, της αμπέλου και της ροδιάς η καλλιέργεια πρέπει να είναι αμιγής.
- γ) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από τη βροχή σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες κερασιών και αμπέλου.
- δ) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι και τη βροχή σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες κερασιών και αμπέλου.

Διευκρινίζεται ότι στόχος του εν λόγω Μέτρου είναι να προστατεύσει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τον παγετό, το χαλάζι και τη βροχή μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής ενίσχυσης, για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας. Με αυτόν τον τρόπο, δύνανται οι αγρότες να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

Το συγκεκριμένο Μέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, όπου εγκαθίστανται συστήματα ενεργητικής προστασίας με περιορισμούς που αφορούν στο είδος της καλλιέργειας και στο ζημιογόνο αίτιο, όπως αυτοί ορίζονται στην πρόσκληση. Η Δημόσια Δαπάνη της πρόσκλησης ανέρχεται σε 12.500.000 € και συγχρηματοδοτείται απολογιστικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ελληνικό Δημόσιο μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός που δύναται να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς για τον προσδιορισμό της στήριξης, ανέρχεται ανά αίτηση στήριξης φυσικού ή νομικού προσώπου έως 100.000,00 €, ενώ ανά Συλλογικό Σχήμα Γεωργών ανέρχεται έως 1.000.000,00 €. Η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών ή νομικών προσώπων ανέρχεται στο 80% και των Συλλογικών Σχημάτων Γεωργών στο 100%.

Σημειώνεται ότι η υποβολή (οριστικοποίηση) των αιτήσεων στήριξης, η οποία γίνεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων, αρχίζει στις 23/04/2018 και λήγει στις 25/06/2018.

Όσον αφορά στη δυνατότητα ένταξης νέων κινδύνων στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., επισημαίνεται ότι για την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α. θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010 «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας» (Α'160), ο οποίος διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της-αλλαγή ασφαλιστρού και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία αυτή απαιτεί μελέτη τεχνική και οικονομική για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημοσίου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α., στο πλαίσιο αλλαγής του Κανονισμού του, έχει δώσει τη δυνατότητα, μέσω της ιστοσελίδας του, να κατατεθούν προτάσεις επί του υπάρχοντος Κανονισμού από παραγωγούς, φορείς, ομάδες και συνεταιρισμούς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που θα προκύψουν από τη νέα αναλογιστική μελέτη, με σκοπό την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψή του, υλοποιώντας ένα μόνιμο αίτημα του αγροτικού κόσμου.

Όσον αφορά στην κάλυψη 100% της ασφαλιζόμενης ζημιάς, σημειώνεται ότι με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον προαναφερθέντα ν. 3877/2010, καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετούς κ.λπ.), καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς. Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς, το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο, ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του τόσο πριν από τη ζημιά –με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά –με κατάλληλους ψεκασμούς- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α. Για τον λόγο αυτόν, πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Οικονομικών, προς το οποίο κοινοποιείται το παρόν έγγραφό μας με αντίγραφο της Ερώτησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Υπ. Οικονομικών (με αντίγραφο της Ερώτησης)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Γ. Λαμπρούλη
3. Βουλευτή κ. Κ. Στεργίου